

TOAY TIEDOTTAA

TAMPEREEN OPETTAJIEN AMMATTIYHDISTYS RY, OTAVALANKATU 9 A 33100 TAMPERE

TIEDOTE 3 /2020, 8.10.2020

[illegible]

Toimiston yhteystiedot:

Sähköposti:

talous@tampereenopettajat.fi

toimisto@tampereenopettajat.fi

virkistys@tampereenopettajat.fi

www.facebook.com/tampereenopettajat/

www.instagram.com/tampereenoay

TOAY@tampereenopet

- **PUHEENJOHTAJA: Aarno J. Lyly, Takahuhdin koulu**
aarno.lyly@tampere.fi
- Sihteeri: Riitta Sompa-Hokkanen, Takahuhdin koulu
gsm 040 5633 228 riitta.sompa-hokkanen@tampere.fi
- Tiedottaja Stefan Smirnov, Tampereen yliopiston normaalikoulu
stefan.smirnov@tuni.fi
- Pääluottamusmies Heikki Tanskanen
gsm 040 8012 775, heikki.tanskanen@tampere.fi
- Varapääluottamusmies Riina Hilo
gsm 044 486 3793, riina.hilo@tampere.fi
- Työsuojeluvaltuutettu Jouni Kaipainen (perusopetus)
gsm 040 8064 954, jouni.kaipainen@tampere.fi
- Työsuojeluvaltuutettu Raimo Laaksonen (varhaiskasvatus ja perusopetus, vastuualue sisäilma-asiat ja riskien hallinta) gsm 040 8064 714, raimo.laaksonen@tampere.fi
- Työsuojeluvaltuutettu Ismo Pentinlehto (lukio ja II aste)
gsm 040 801 2526 ismo.pentinlehto@tampere.fi

Puheenjohtajan palsta

Hyvät syksyn toivotukset teille kaikille!

Syksyyn on palattu viimekeväisen koronasta johtuneen etäopetusjakson jälkeen vähän epävarmoissa tunnelmissa. Kevätlukukauden lopun lähiopetusjakso kului paluussa rutiineihin ja käsienpesuun. Pari viikkoa kuitenkin paljasti sen, että valitettavasti osa oppilaista oli ottanut etäopetusjakson loman kannalta. Valtaosa etäopetukseen osallistuneista oppilaista pärjäsikin kuitenkin oikein hyvin. Monissa kouluissa on nostettu valmiustasoa, jos koronan takia joudutaan taas laajemmalti etäopetukseen.

Koulumaailmaan liittyvä ikävä asia on saanut paljon mediahuomiota. Koulukiusaaminen ja kouluissa tapahtunut väkivalta on saanut paljon palstamillimetrejä. Nuorisotutkimusseuran vastaava tutkija Tomi Kiilakosken mukaan viimeisen kymmenen vuoden aikana on nuorten tekemän ja kokeman väkivallan määrä on kouluissa vähentynyt. Huolestuttava kehityksen suunta on kuitenkin alle 15-vuotiaiden tekemä väkivalta, jonka määrä on nousussa.

Valitettavat viime aikoina esiin nousseet kouluväkivaltatapaukset ovat varmaan vain nk. jäävuoren huippu. Vaikka väkivalta on aina viranomaisten hoidettava asia, vain pieni osa siitä tulee heidän tietoonsa. Nuoret eivät kerro kokemuksistaan aikuisille. Koulut ovat väkivallan tiimoilta erikoisia paikkoja. Väkivallasta kärsineet nuoret joutuvat tapaamaan sellaisia ikätovereita, joita he eivät haluaisi lainkaan kohdata. Kouluun pitää mennä, vaikka vastassa voi olla esim. kiusaamisen, rasismien, seksuaalisen häirinnän, piilevän tai jopa suoran väkivallan uhka.

Meidän opetusalan ihmisten tulisi tehdä kaikkemme estääksemme kouluissa tapahtuvan kiusaamisen ja väkivallan mahdollisuus. Me tiedämme, että haasteet ovat valtavat. Päättä ei saa kääntää pois!

Koulun henkilöstön puuttuminen näihin asioihin on vaikeaa, sillä kiusaamiskuviot voivat tapahtua niin koulussa kuin vapaa-ajalla. Kiusaaminen siirtyy usein myös sosiaaliseen mediaan. Tämä verkossa tapahtuva kiusaaminen on sikäläkin haasteellista selvittävää, että se tapahtuu useasti anonyyminä.

Aikuisten mielestä lähes harmittomalta tuntuvalla koulukiusaamisella voi todellisuudessa olla erittäin vakavat seuraukset sen kohteeksi joutuneelle nuorelle. Tälläkin hetkellä joukossamme kulkee nuoria, jotka joutuvat syömään mielialalääkkeitä, koulukiusaamisen seurauksena. Kiusaajat hyvin harvoin edes tajuavat,

miten heidän tekonsa vaikuttavat kohteeseen valitsemiensa nuorten elämään.

Aina, kun uutisoidaan jossakin tapahtuneesta väkivaltaan eskaloituneesta kiusaamisesta, kuulemme puheenvuoroja, kuinka väkivaltaan on puututtava. Valitettavasti nämä puheet ovat usein poliittista kilven kiillottamista. Onneksi päättäjissä on myös tosissaan asiaan suhtautuvia yksilöitä. Heillä on usein omakohtaisia kokemuksia aiheesta. Koulukiusaamiseen ja -väkivaltaan liittyvien artikkelien kommentoinneissa ihmetellään useasti sitä, että kiusaajan sijasta uhri joutuu vaihtamaan koulua. Koulu ei voi määrätä oppilaan siirtämisestä. Opinahjon vaihtaminen tapahtuu aina huoltajien toiveesta.

Valitettavasti nykysysteemissä koulun käytettävissä olevat vaihtoehdot kiusaajan ojentamiseen ovat melko vähäiset. Siksi tällä hetkellä kiusaamisen ennaltaehkäisy esim. kaveritaitoja opettamalla on monin verroin tärkeämpää, kuin mahdollisten syyllisten rankaisu.

Putoilevia lehtiä katseella seuraten,

Jussi

Pääluottamusmiehen näppäimistöltä

Uusi kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus (OVTES)

Kaikkien opettajien ja rehtoreiden palkat nousivat 1.8.2020 alkaen 0,87 %. Korotus koski myös henkilökohtaisia lisiä ja taide- ja taitoaineiden lisiä. Lisäksi luokanopettajien hinnoittelutunnuksiin 4 03 04 03 0 ja 4 03 07 05 6 tuli 0,545 %:n tasokorotus. Seuraava yleiskorotus 1.4.2021 on 0,72 %. Korotus koskee myös henkilökohtaisia lisiä ja taide- ja taitoaineiden lisiä.

1.4.2021 tulee maksuun myös paikallinen järjestelyerä 0,8 %. Erän kohdentumisesta neuvotellaan loppuvuoden 2020 ja alkuvuoden 2021 aikana. Neuvotteluiden tuloksista tiedotetaan tiedotuslehdessä keväällä 2021.

Perusopetuksessa vuosisidonnaisten lisien painoarvoa alennetaan eli 8 v lisistä 2 % siirtyy peruspalkkaan 1.4.2021.

Opetustyötä voidaan sopia lukuvuoden aikana vaihdettavaksi enintään 24 tuntia kehittämistyöhön. Vaihtamiseen sovelletaan kerrointa 1,5 jolloin 24 opetustuntia vastaa 36 kehittämistyöajan tuntia. Opettaja ja rehtori sopivat, millaisiin kehittämistehtäviin tämä työaika käytetään.

Yhdysluokkahuojennusta sovelletaan nyt myös päätoimiseen tuntiopettajaan, jos hän hoitaa vastaavaa yhdysluokkatehtävää kuin luokanopettajaviran tai erityisluokanopettajaviran haltija.

Tarkemmin uuden sopimuksen muutoksiin voi tutustua: oaj.fi (Uutiset 28.5., 9.6. ja 30.7.), areena.oaj.fi (Uutisia OAJ-areenassa (17.6.2020) Uusi KVTES ja OVTES tutuksi - katso videot) tai Opettaja lehdestä numerosta 11.

Yhteissuunnittelutyöaika (ys-aika)

Yhteissuunnittelutyöaikaa on henkilökuntakokoukset, opetuksen yhteissuunnittelu, aineryhmittäiset ja asiaryhmittäiset neuvonpidot, kodin ja koulun välinen yhteistyö sekä opetuksen suunnittelu ja koulun toiminnan kehittämiseen liittyvien tehtävien tekeminen.

Yhteissuunnittelutyöajan käyttö on suunniteltava viimeistään lukuvuoden alussa. Tällöin olisi huomioitava, että ys-aikaa käytetään mahdollisuuksien mukaan tasaisesti koko lukuvuoden aikana. Samalla on

huomioitava, että työaika riittää suunnitelluille tehtäville. Jos ys-aika uhkaa loppua lukuvuoden aikana, tällöin on keskusteltava esimiehen kanssa, miten jäljellä oleva ys-aika käytetään. Onkin tärkeää seurata ys-aikaansa, jotta tarvittaessa pystyy perustelemaan ys-ajankäyttönsä.

Perusopetuksessa yhteissuunnittelutyöajan kokonaismäärä lukuvuoden aikana on enintään 120 tuntia, lukiossa enintään 101 tuntia ja aikuislukiossa enintään 89 tuntia lukuvuodessa.

ePassi

Muistathan hyödyntää liikunta- ja kulttuurietuutesi vuodelle 2020. Tarkemmat ohjeet ja tiedot löytyvät Taskusta.

Ammatilliset eläkeiät

OAJ jatkaa taistelua ammatillisten eläkeikien puolesta. Riitautus alkoi maaliskuussa 2018. Keva ja työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta ovat hylänneet päätökset. Muutoksenhakulautakunnan päätöksestä valitettiin vakuutusosikeudelle, joka hylkäsi valituksen. Vakuutusosikeuden päätöksestä on jätetty valitus Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelle (EIT) kesällä 2020. EIT ratkaisee ensin, ottaako valitukset käsittelyyn vai ei. Lopullista ratkaisua asiaan ei ole siis vielä tiedossa.

Opettajatietolomakkeen tarkistus

Syksyn tärkeimpiä henkilökohtaisia tehtäviä on opettajatietolomakkeen tarkistaminen. Tarkista, että oppituntien määrä, tehtävien vaativuuslisä (tva), henkilökohtainen lisä (hkl) ja muut palkanmaksun perusteena olevat korvaukset, mitkä sinulle kuuluvat/on myönnetty, on kirjattu lomakkeeseen. Lokakuun palkanmaksun yhteydessä on erittäin tärkeää tarkistaa, että palkkalaskelma on opettajatietolomakkeen tietojen kanssa yhtenevä. Kirjauksissa tapahtuu silloin tällöin inhimillisiä virheitä, jotka on helpompi korjata heti kuin esim. vasta vuoden päästä. Epäselvissä tilanteissa ota yhteyttä esimieheesi tai voit kysyä neuvoa luottamusmiehiltä (luottamusmiesten yhteystiedot löytyvät TOAY:n sivuilta: tampereenopettajat.fi --> TOAY:N TOIMIJAT).

Tampereen yhteistoimintaneuvottelut

Kaupunginhallitus päätti 17.8.2020 kokouksessaan käynnistää yhteistoimintaneuvottelut osana vuoden 2021 talousarviovalmistelua. Neuvotteluissa henkilöstömenot ovat yksi osa toimintamenoja, joihin kaupunginhallitus kohdisti vuodelle 2021 10 miljoonan euron säästötavoitteen.

Henkilöstömenosäästöjä tavoitellaan ensi sijassa toiminnan järjestämiseen ja johtamiseen liittyvillä keinoilla, kuten rekrytointien tarkastelu, matkustuksen

rajoittaminen, vapaaehtoisten palkattomien hakemista jne. Neuvottelut ovat päättyneet ja vapaaehtoisten vapaiden ja lomarahen vaihdon ennakkositoumuksista on saatu tarvittavat säästöt eikä lomautuksia ole tämänhetkisen tiedon mukaan tulossa.

Kunta 10 -kysely

Kunta10-kysely tuo syvällistä tutkimustietoa kunta-alan henkilöstön työhyvinvoinnin eri osa-alueista pitkällä aikavälillä. Yhdessä työntekijäkokemuskyselyn kanssa ne toimivat toisiaan täydentävinä työkaluina ja luovat pohjan työpaikkojen työhyvinvoinnin kehittämistoimille. Jokaisen työntekijän olisi tärkeää vastata kyselyyn Vastaamisaikaa on lokakuun loppuun asti ja vastaamalla voit voittaa Jopon.

Sitä ehtii melkein, miten paljon tahansa, kunhan ei pidä kiirettä.

GÖSTA EKMAN

Hyvää ja ansaittua syyslomaa.

Heikki Tanskanen

Pääluottamusmies

Photo by Chris Lawton on Unsplash

Tiedottajan kynästä

Auf Wiedersehen, au revoir ja da svidaniya suomalaisen kielitaito!

Palatessani syyskuun alussa vanhempainvapaalta töihin sisäistin ensimmäistä kertaa olevani pikemminkin yksityisrittäjä kuin aineenopettaja. Opetan valinnaista kieltä normaalikoulun lukiossa ja jo kolmen viikon poissaoloni näkyi heti opettamani valinnaisen kielen kursseilla. Ilman jatkuvaa henkilökohtaista ohjausta, tsemppausta, tunnelman-nostatusta sekä lahjontaa useimmilta opiskelijoiltani oli hyvin lyhyessä ajassa kadonnut motivaatio kohdekielen opiskeluun, lisäksi kaksi opiskelijaa oli tällä välin lopettanut kielen opiskelun keskittyäkseen ylioppilaskirjoituksiin.

Luodakseni kysynnän tuotteelle, jolle ei juuri ole ostajia, todellisen konsultin tai pienyrittäjän tavoin palautin luokkaani nopeasti innon pelillisellä oppimisella, pulitin omasta taskustani joukon palkintoja, järjestelin poikkeusolosuhteista huolimatta luokkaretken sekä leffaillan perjantai-iltapäivän tunneille ja vakuutin, että koronan joskus mentyä päästäisiin vielä ulkomaanmatkalle harjoittelemaan kieltä. Tämän jälkeen vuorossa oli vielä jokasyksyinen valinnaisten kieliaineiden suoramarkkinointi kaikille lukion opiskelijoille.

Sattumalta sekä Helsingin Sanomat että Suomen Kuvalehti päättivät samaan aikaan voivotella suomalaisten alati heikkenevää kielitaitoa. Myös Jyväskylän yliopisto julkaisi tutkimuksen, jossa selvitetään katoavaa kielitaitoa selittäviä tekijöitä. Tampereen kaupungin koulujen kuluva lukuvuoden kielitarjontaa juhlistaankin harvinaisena poikkeuksena muuten niin nopeasti köyhtyvässä kansallisessa kielimaisemassa. Helsingin Sanomien pääkirjoitus 5. syyskuuta referoi toukokuusta Helsingin yliopiston fennougristiikan professori **Janne Saarikiven** haastattelua otsikolla ”Englanti syö suomen”.¹ Pääkirjoitus totesi lisäksi valinnaisten kielten osuuden romahduksen ylioppilaskirjoituksissa: vuonna 2005 valinnaisen kielen kirjoittajia oli yli 18 000 ja vuonna 2019 vain noin 3900.

Pääkirjoitus totesi Saarikiven jalanjäljissä, että pelkästään englannin ja ruotsin osaaminen rajoittaa

voimakkaasti maailmasta saatavilla olevaa tietoa. Rajoittunut kielitaito muokkaa tai oikeastaan vääristää maailmankuvaamme tiettyyn suuntaan: maailmaamme ei lopulta mahdu Pohjoismaiden ja englanninkielisen maailman lisäksi muuta. Kiinaa, Lähi-itää, ja jopa Venäjää käsittelevien uutisten kohdalla olemme kansakuntana toisen – välillä kolmannen tai jopa neljännen – käden tietojen varassa.² Aikana, jolloin Kiina, Lähi-itä ja Venäjä ovat lähempänä kuin koskaan, ja kriittinen medialukutaito on kaikki kaikessa.

Suomen Kuvalehti kertoo jutussaan, että korkeakouluissa englannin kielen opiskelu kiinnostaa edelleen suurta osaa suomalaisista nuorista. Sen sijaan muiden kielten kuten saksan, ranskan ja venäjän aloituspaikkoja on jouduttu yhä useammassa yliopistossa karsimaan. Samalla näiden kielten pääaineopetuksen vaativuustasoa jo perus- ja aineopinnoissa joudutaan jatkuvasti laskemaan.³ Lopulta tämä kehitys näkyy myös opettajan-koulutuksessa, kun opettajiksi pyrkii (ja välillä myös valmistuu) vuosi vuodelta yhä vain huonommin opetettavaa kieltä osaavia opetusharjoittelijoita.

Juha Sipilän hallitus päätti puuttua suomalaisen kielitaidon supistumiseen satsaamalla yli kahdeksan miljoonaa eroa vieraiden kielten opetuksen varhentamiseen alakouluissa. Lopputuloksena englannin asema vahvistuu, kun altaalla olevat kunnat pitävät kouluissa tarjolla olevan kielivalikoiman ennallaan tai supistavat sitä entisestään. Nyt englannin kieli on yhä useamman peruskoululaisen lukkarissa jo ensimmäisen luokan alusta alkaen. Toisen sanoen uudistus, jonka oli

¹ Haastattelu on edelleen luettavissa netti-Hesarissa. Erinomainen mahdollisuus pohtia näkemyksiään englannin kielen asemasta Suomessa ja maailmalla: <https://www.hs.fi/tiede/art-2000006507424.html>

² HS: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000006624940.html>, 5.9.2020.

³ SK: <https://suomenkuvalehti.fi/jutut/kotimaa/yha-harvempi-koululainen-lukee-saksaa-ranskaa-tai-venajaa-tampereen-ihme-naytaa-etta-toisinkin-voisi-olla/>, 28.8.2020.

tarkoitus monipuolistaa Suomen lasten kielitaitoa, onnistuu lopulta lähinnä vain kaventamaan sitä entisestään.⁴

Alina Kiehelän keväällä 2020 toteuttamasta pro gradu -tutkimuksesta selviää, että lähes 40 prosenttia peruskoulussa valinnaista kieltä opiskelleista keskeyttää valinnaisen kielen opintonsa siirtyessään lukioon. Lukiolaiset uupuvat nopeasti pakollisen työmääränsä alle, jolloin he joutuvat ensimmäisinä karsimaan pois kaiken ”ylimääräisen”. Samoin keväästä 2020 alkaen on valinnaisia kieliä opiskelevilta lukiolaisilta alkanut kuulua yhä vahvempaa kritiikkiä korkeakoulujen todistusvalintaa kohtaan: korkeakouluihin pyrittäessä palkitaan lähinnä matematiikan ja luonnontieteiden osaamisesta yhteiskunnallisten aineiden ja kielellisten valmiuksien jäädessä pistetaulukon pohjalle.⁵

Tampereella elokuussa 2020 uusista ykkösluokkalaisista peräti 36 prosenttia valitsi ensimmäiseksi vieraaksi kieleksi muun kuin englannin. Vain A-ruotsin ryhmää ei Tampereelle yrityksistä huolimatta saatu aikaiseksi. Paikallisen onnistumisen syyksi kaupungin kielen opetuksesta vastaava projektisuunnittelija **Outi Verkama** antaa vuosia jatkuneet Kikatus-tunnit, joilla lapsia tutustutetaan ja altistetaan vaihteeksi muulle kuin englannin kielelle. Suomen Kuvalehden artikkelissa Tampereen kaupungin kasvatus- ja opetusjohtaja **Kristiina Järvelä** oli kuitenkin ensimmäisenä laskemassa Kikatus-tunneista koituvia kuluja ja kustannuksia ennemmin kuin pohtimassa niistä koituvaa hyötyä.⁶ Kikatus-projektissa työskentelevät pääasiassa nuoret aikuiset, monet opiskelijoita, ovat siis onnistuneet tehtävässään ihailtavasti – kaupungin johdon prioriteeteista huolimatta.

Mutta kuten todettua, Tampere on positiivinen poikkeus. Se mitä Helsingin Sanomat, Suomen Kuvalehti ja Kiehelän gradu eivät kommentoi, on Suomeen vuosikymmenten saatossa muodostunut kolmikielisyysrakennelma, joka siis koostuu kahdesta kotimaisesta sekä englannin kielestä. Rakennelma on toisaalta itseriittäinen sisäänrakennetussa ajatuksessaan siitä, että ”tämä riittää” ja toisaalta saumaton siinä, että ”ylimääräisen” kielen

ujuttaminen osaksi opintoja tuottaa useimmissa oppilaitoksissa lähes ylitsepääsemättömiä ongelmia. Parhaassakin tapauksessa valinnaisten kielten oppitunnit sijoitetaan reunapalkeille eli maanantaiaamuihin kello kahdeksaan ja perjantai-iltapäivän kello kolmen jälkeen. Huonommassa tapauksessa vedotaan kunnan tai koulun itse itselleen asettama vähimmäisryhmäkokoon. Tällöin kieltä ei tarjota, opetusryhmiä ei tarvitse perustaa eikä valinnaisten kielten opettajia tarvitse palkata saati vakinaistaa.

Vertailun vuoksi monessa Euroopan maassa, esimerkiksi Saksassa, 7–18-vuotiaat joutuvat opiskelemaan koulu-uransa aikana oman äidinkielen ohella yhteensä kolmea kieltä. Saksan tapauksessa kielivarantoa rikastuttaa osavaltioiden mahdollisuus itse arvioida omat tarpeensa. Näin pidetään huolta siitä, että tulevaisuudessa löytyy saksalaisia, jotka osaavat englannin lisäksi myös ranskaa, espanjaa, italiaa, puolaa, hollantia, venäjää ja jopa tanskaa. Voi olla, että oppimistulokset jäävät monissa Euroopan maissa Suomea huonommalle tasolle, mutta ainakin näissä maissa *opiskellaan* jotain muutakin kuin englantia ja ruotsia. Suomessa maakuntakohtainen päätöksenteko paikallisista matkailu- ja palvelualan kysyntään vastaavista kielitarpeista törmää toiseen kotimaiseen kieleen. Alusta pitäen ruotsalaisvastaiseksi propagandaksi ja putinismiksi leimattu ensimmäinen tällainen aloite silputtiin ministeriön virkamieskäsittelyssä olemattomiin.⁷

Propagandasta puheen ollen olisi itsepetosta sivuuttaa se tosiasia, että yli 87-prosenttisesti suomenkielisessä⁸ pohjoiseurooppalaisessa maassa panostaminen nimenomaan englannin ja ruotsin osaamiseen on (ulko)poliittisesti motivoitu päätös. Suomalaisen peruskoulutuksen kaksikielisyys sementoitui vuonna 1968: tuolloin tarkoituksena oli tarjota YYA-Suomelle jonkinlainen keino puolustaa ja perustella paikkaansa osana Pohjoismaita.⁹ Englannin kieli tuli jäädäkseen 1990-luvulla EU-jäsenyyden ja internetin kautta välittyvän globalisaation myötä.

Kuitenkin Brexit-Britannian ja Trumpin Amerikan aikakautena englannin kielen poliittinen merkitys on

⁴ Ibid. (eli sama kuin edellinen, sinä latinaa osaamaton lukija).

⁵ Kiehelä & Veivo, Kieliverkosto:

<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskuntasuyskuu-2020/en-pysty-ottamaan-valinnaista-kielta-vaikka-haluaisin-valinnaiset-kielit-vahenevat-lukiossa>, 17.9.2020.

⁶ SK: <https://suomenkuvalehti.fi/jutut/kotimaa/yha-harvempi-koululainen-lukee-saksaa-ranskaa-tai-venajaa-tampereen-ihme-nayttaa-etta-toisinkin-voisi-olla/>, 28.8.2020.

⁷ Lapin Kansa: <https://www.lapinkansa.fi/naurettavan-minimalistinen-kokeilu-ja-vain-laastar/117476>, 27.2.2018.

⁸ Tilastokeskus, väestö:

https://www.tilastokeskus.fi/tup/suoluk/suoluk_vaesto.html, 27.8.2020.

⁹ SSS: <https://www.sss.fi/2018/02/salolaistutkija-vaitteli-ruotsin-tulosta-peruskouluun/>, 25.2.2018.

TOAY TIEDOTTA

laskussa. Tällä hetkellä monissa EU-maissa, kuten Tanskassa ja Alankomaissa, ranskan ja saksan opiskelu lisääntyy nopeasti englannin kielen kustannuksella. On oletettavaa, että saksan ja ranskan

käyttö yleistyy lähivuosina myös niissä EU:n pöydissä, joissa todelliset päätökset tehdään. Suomessa tähänkin muutokseen herätään todennäköisesti aivan liian myöhään.

Stefan Smirnov
TOAY:n tiedottaja

TOAY:n työhyvinvointikysely kevät 2020

Työhyvinvointikyselyn aineisto kerättiin TOAY:n jäsenistöltä 6.-17.5. **Kyselyllä haluttiin saada tietoa opettajien sekä rehtoreiden työhyvinvointiin liittyvistä asioista poikkeustilan ajalta.** Kyselyyn vastasi kaikkiaan 230 jäsentä. Kysely teetettiin kahdessa osassa. Toinen oli suunnattu opettajille ja toinen rehtoreille ja virka-apulaisrehtoreille. Kyselyn tulokset löytyvät kokonaisuudessaan TOAY:n kotisivuilta. Tässä muutama nosto esille tulleista asioista.

Opettajat:

- Peräti 63% vastanneista opettajista kertoi jaksaneensa työssään huonommin tai paljon huonommin kuin normaalin työtilanteen aikana. Työhyvinvointi koettiin ennen poikkeustilajaksoa 77% osalta hyväksi, kun keväällä ko. tilanne oli enää vain 34%:lla. Keväällä jopa 36% vastanneista koki työhyvinvointinsa huonoksi tai erittäin huonoksi, ennen poikkeustilaa vain 4%.
- Työhyvinvointiin ja jaksamiseen vaikutti varmasti työmäärän lisääntyminen. 33%:lla työmäärä oli lisääntynyt ja yli puolella vastanneista työmäärä oli lisääntynyt selvästi. Yleisimmin työmäärän lisääntymistä perusteltiin etäopetukseen liittyvien tietoteknisten laitteiden ja sovellusten käyttöön otolla sekä niihin tarvittavalla kouluttautumisella. Opetusmateriaaleja piti laatia uusia ja arvioinnin perustelut aiheuttivat päänvaivaa. Myös puhelut oppilaille ja huoltajille lisääntyivät selvästi.
- Lähes kaikki vastanneet olivat työskennelleet etänä poikkeustilajakson, mutta vastanneissa oli kuitenkin 6% heitä, jotka olivat opettaneet samanaikaisesti sekä etänä että lähiopetuksessa. Sekä OAJ:n että Tampereen kaupungin linja oli kuitenkin se, ettei näin suositella toimimaan, koska työ vaikeutuu ja työn määrä lisääntyy opettajalla liikaa ja oppilaat eivät ko. tilanteessa tule saamaan riittävän tehokasta opetusta.
- Haastavana opettajat pitivät mm. sitä, ettei oppilailta ja opettajilla ollut riittävän hyviä laitteita tai laitetta lainkaan käytössä. Suurin osa opettajista käyttää työssään omia laitteita ja nyt kun perheessä saattoi olla muitakin niiden tarvitsijoita, laitteet vain loppuivat kesken. Opettajilla olisi hyvä olla omat, työnantajalta käyttöön saadut koneet, jotka voisi tällaisessa tilanteessa napata mukaan kotiin etätyöhön. Puhelinten osalta lähes puolet (46%) vastanneista opettajista kertoi käyttäneensä omaa puhelinta ja liittymää työtä tehdessään. Tampereen kaupungin perusopetuksen opettajille päätettiin maksaa oman puhelimen käytöstä 50 e korvaus tai rahalla saattoi ostaa Prepaid-liittymän omaan puhelimeen. Nyt perusopetuksen puolella on myös päätetty lisätä työpuhelimia mm. luokanohjaajien ja luokanopettajien käyttöön. Työpuhelinten laatu ja kunto pitää myös olla sitä luokkaa, että sitä pystyy kunnolla käyttämään työssä.
- Muita työn haastavuutta lisääviä asioita mainittiin istumatyön ja mahdollisen huonon työergonomian aiheuttamat vaivat, opettajan ja oppilaan välisen kommunikoinnin rajallisuuden, arvioinnin sekä työn ja omien lasten hoitamisen yhdistämisen vaikeuden
- Selvästi suurempi osa vastanneista opettajista oli tyytyväinen esimiesten ja vastuuhenkilöiden yhteydenpitoon ja tapaan hoitaa asioita tässä poikkeustilanteessa. Päivittäistä ohjeistamista kouluilla sekä tiedotustapaa kehuttiin ja myös yhteydenpito koettiin riittävänä. Yleisellä tasolla pidettiin selkeinä opetuksenjärjestäjän linjoja siitä, kuinka opetusta

TOAY TIEDOTTAA

järjestetään. Esimiehet koettiin ymmärtävinä ja heihin pystyttiin ottamaan yhteyttä aina, kun tarvitsi apua. Myös kritiikkiä annettiin: mm. tiedotuskanavia oli liikaa ja jotkut tiedotteet lähetettiin WhatsAppilla, vaikkei kaikilla edes ollut sitä käytössä. Tiedottamisen runsaudesta oli vaikeaa löytää keskeinen tieto. Esimiehiltä olisi toivottu jämäkämpää johtajuutta. Osaa esimiehistä oli vaikeaa tavoittaa tai viesteihin vastattiin pitkällä viiveellä, jos silloinkaan. Ohjaajaresurssia ei osattu hyödyntää opettajien mielestä oikealla tavalla. Valtiovaltaa ja opetuksenjärjestäjää kritisoitiin siitä, etteivät he osanneet erottaa alakoulua ja yläkoulua toimintojen suhteen toisistaan, eivätkä ymmärtäneet koulujen ruohonjuuritason toimintaa riittävästi, jotta olisivat osanneet ohjeistaa molempia erikseen.

Photo by Reina Lovefull on Unsplash

Esimiehet:

Työssä jaksamisen kokemukset vaihtelivat enemmän esimiehillä kuin opettajilla. 50% vastanneista esimiestehtävissä toimivista koki työssä jaksamisensa huonontuneen poikkeustilan aikana. 25% ilmoitti kuitenkin jaksamisensa parantuneen. Loput eivät huomanneet jaksamisessaan muutosta normaaliin. Myös työhyvinvointinsa melko hyväksi tai erittäin hyväksi koki vastanneista hieman suurempi osa poikkeustilan aikana kuin ennen sitä. Vastaavasti työhyvinvointinsa melko huonoksi koki ennen poikkeustilaa 13 %, poikkeustilan aikana 25 %.

-Vastaajat mainitsivat kaivanneensa tarkastelujaksolla työkavereidensa tukea, opettajien positiivista palautetta, esim. kiitosta tehdystä työstä sekä kysymyksiä jaksamisesta. Vastaajat kokivat, että poikkeustilanne oli myös heille erityisen vaativa, mikä jäi helposti muilta työtovereilta huomaamatta. Hallituksen

tiedottamisen koettiin huonontuneen poikkeustilan aikana. Kuntatason johtamista pidettiin hieman linjattomana poikkeustilan aikana, samoin kaivattiin selkeää tukea henkilöstöjohtamiseen.

- Oman koulun ja työyhteisön todettiin onnistuneen erityisesti opetuksen järjestämisessä sekä uuden tekniikan haltuunotossa (digiloikka). Myös henkilöstön positiivista asennetta kiiteltiin.
- Puolet vastaajista kertoi olleensa hyvin tyytyväinen alaistensa yhteydenpitotapaan sekä työtehtävien hoitoon poikkeustilan aikana. 38 % vastasi olleensa melko tyytyväinen, 13 % jonkin verran tyytyväinen.
- Puolet vastanneista esimiehistä oli tehnyt poikkeusaikana etätöitä ja loput etä- ja lähityötä sekaisin.
- Vastaajista 38 % koki työmääränsä lisääntyneen ja 50 % selvästi lisääntyneen poikkeustilan aikana. Vain 13 % oli sitä mieltä, että työmäärä oli pysynyt samana, kuin ennen poikkeustilaa. Työmäärän lisääntymisen syistä mainittiin sähköpostin huomattava lisääntyminen. Myös opettajien ja huoltajien yhteydenotot veivät aikaa aiempaa enemmän. Erilaisten kyselyjen, ohjeistusten sekä tiedotteiden laatiminen työllisti poikkeustilanteessa erityisen paljon. Kokemus oli, että asioiden organisointi ja suunnittelu poikkeustilassa jäi paljolti rehtoreiden harteille.

TOAY:n tiedotustoimikunta

TOAY:n työhyvinvointitoimikunta

OAJ Pirkanmaan YSI-jaos järjestää etäkoulutuksen jäsenistölleen sopimusmuutoksista, ajankohtaisista asioista sekä työn rajaamisesta

- Aika: **ke 21.10.2020 klo 18 – 19:30**
- Kouluttaja: OAJ:n erityisasiantuntija **Laura Nurminen**
- Paikka: Etäkoulutus
- Kohderyhmä: OAJ Pirkanmaan ysiläiset jäsenet

Ilmoittautumiset oheisen linkin kautta 16.10.2020 mennessä:

<https://q.surveypal.com/21102020--sopimuksetysi>

Myös 2-sivun Ilmoittautujan tiedot -kohdat tulee täyttää. Ilmoittautuessasi voit myös tehdä ennakkokysymyksiä kouluttajille.

Lähetämme osallistumislinkin ilmoittautuneille viimeistään ma 19.10.2020

Tervetuloa!

OAJ Pirkanmaa tarjoaa koulutukseen osallistuneille jäsenilleen mahdollisuuden osallistua marraskuun aikana Kauppi Sport Centerissä Tampereella yhteen alla olevista työhyvinvointia tukevista aktiviteeteistä:

- Trampolin Park hyppytunti
- Kiipeilu & boulderointi
- Kuntosali Well Gym
- Fatbike 1 h
- Sulkapallokenttä 1 h

Olemme yhteydessä koulutuksen jälkeen koulutukseen osallistuneisiin henkilöihin ja kerromme tarkemmin, miten pääset osallistumaan yllä mainittuun aktiviteettiin.

OAJ:n Pirkanmaan alueyhdistys ry:n YSI-jaos

TOAY TIEDOTTAA

KUTSU TOAY:n JÄSENILLE KOKOUKSEEN

Sekä tamperelaiset **luokanopettajat** että **aineenopettajien neuvottelukunta** järjestävät omat kokouksensa **tiistaina 20.10.2020 klo 18 (kahvitarjoilu klo 17:30 alkaen)** os. Otavalankatu 9A, sisäpiha, Akavan sumneri, toinen kerros.

Kokouksissa valmistellaan **TOAY:n syyskokouksen henkilövaalien ehdokkaita**. Mikäli olet kiinnostunut TOAY:n hallitustyöskentelystä, osallistuthan tiistain tilaisuuteen. Mikäli olet estynyt, mutta kuitenkin kiinnostunut asiasta, otathan etukäteen yhteyttä / lisätietoja saat:

Riitta Sompa-Hokkanen (luokanopettajat, erityis- ja erityisluokanopettajat),
puh. 040 5633 228 tai riitta.sompa-hokkanen@tampere.fi

Pia Lepola (aineenopettajat) pia.lepola@tampere.fi

Pyydämme tarjoilun vuoksi ilmoittautumisia etukäteen ma 19.10.2020 klo 10 mennessä os. toimisto@tampereenopettajat.fi Mikäli tilaisuuteen on tulossa paljon väkeä, varaamme toisen paikan, jotta turvallinen kokoontuminen on mahdollista. Ethän tule tilaisuuteen sairaana, etkä edes vähäoireisena, kiitos! Tilaisuudessa on saatavilla maskeja, mikäli haluat käyttää sellaista.

Tampereen opettajien ammattiyhdistys ry

OAJ:n valtuuston kevätkokous

Valtuuston kevätkokous pidettiin Helsingissä Akavatalon valopihalla. Kokousjärjestelyissä huomioitiin koronaepidemiaan liittyvät turvallisuussuositukset. Istumaetäisyyksiä väljennettiin ja käytettiin kasvomaskeja. Käsidesiä oli tarjolla ja ruokailuun jonotettiin turvavälein. Siirtymä eri kokoustilojen välillä oli mahdollisimman vähän. Toimiston väki seurasi kokousta omissa etätyöpisteissään kuka missäkin. Valiokuntien kokouksiin osallistuttiin Teamsin välityksellä ja äänestyksiin oli kehitetty tekstiviestisovellus. Tekniikka toimi hyvin.

Kokouksessa tehtiin merkittäviä päätöksiä. Esimerkiksi OAJ:n uutta strategiaa linjattiin. Edunvalvonta- ja järjestöasioiden katsaukset oli jo etukäteen videoitu pohjustamaan keskustelua.

OAJ:n jäsenten työhyvinvointi oli vahvasti esillä. Työhyvinvointia edistävä rahasto perustettiin ja

työhyvinvointiryhmäkin, jonka jäsen olen, kokousti pikaisesti valtuuston kokouksen yhteydessä. Työhyvinvointirahasto myöntää varoja työhyvinvoinnin, työturvallisuuden ja työsuojelun kehittämishankkeisiin ja koulutukseen.

Ensimmäisenä kokouspäivänä valittiin uusi valtuuston puheenjohtaja ja kaksi varapuheenjohtajaa. Myös hallituksen jäsenet valittiin. Heidän toimikautensa kestää kevätkokoukseen 2022 saakka. Jokaisella OAJ:n jäsenryhmällä on 20 hengen hallituksessa omat edustajansa. Hallituksen jäsenet edustavat OAJ:n eri jäsenryhmiä, jotta kaikkien ääni tulee esille.

Meidän OAJ:n valtuutettujen työ on tärkeää Tampereelle, Pirkanmaalle ja koko Suomelle. Jokaisen jäsenen tulisi tuntea, että jäsenyys kannattaa. Ota siis tarvittaessa yhteyttä matalalla kynnyksellä meihin tamperelaisiin ja pirkanmaalaisiin valtuutettuihin.

OAJ:n strategiasta voit lukea lisää [täältä](#).

Jouni Kaipainen

TOAY TIEDOTTAA

TOAY:n jäsenedut

Hyödynnä paikalliset jäsenetusi! Alla olevat edut saat näyttämällä OAJ:n jäsenkorttia sekä mainitsemalla jäsenyhdistyksesi (Tampereen opettajien ammattiyhdistys ry).

- ❖ **Holiday Club Tampereen Kylpylä:** OAJ:n jäsenkortilla kylpyläkäynti 15 €/hlö (norm. 19 €/hlö). Etu on voimassa vuoden 2020 loppuun saakka. Lipun hinta sisältää myös allasjummat.

- ❖ **Kalevan kello:** OAJ:n jäsenkortilla 20 % alennus normaalihintaisista tuotteista (poislukien työt, tarjoukset, varaosat sekä vintagetuotteet). Osoite: Tuomiokirkonkatu 17, 33100 Tampere.

- ❖ **Cafe Linkosuo Ratina:** 10% OAJ:n jäsenkorttia näyttämällä korttia kassalla ennen maksutapahtumaa. Alennus on henkilökohtainen. Voimassa Cafe Linkosuo Ratinassa.

- ❖ **Kahvila Jenna ja Minna:** 10 % alennus normaalihintaisista tuotteista sekä lounaasta. Ei koske täytekakkuja. Alennuksen saat mainitsemalla jäsenyhdistyksesi (TOAY ry) sekä näyttämällä OAJ:n jäsenkorttia. Osoite Otavalankatu 10, Tampere.

- ❖ **Kahvila Hella ja Huone Deli:** OAJ:n jäsenkortilla 15 % alennus kahvilatuotteista. Osoite Rautatienkatu 27

- ❖ **Liikuntakeskus Elixia:** OAJ:n jäsenetu ELIXIA-liikuntakeskuksiin 20% alennus normaalihinnoista. Ei liittymismaksua.

- ❖ **GOGO liikuntakeskus:** Tarjoamme Tampereen opettajien ammattiyhdistys ry:n jäsenille OAJ:n jäsenkortilla edullisemmat yrityshinnat Liittyminen aina -50 % ja alennus kuukausimaksusta jäsenyysty ypin mukaan.

- ❖ **Turva:** <https://www.turva.fi/henkiloasiakkaat/ammattiliiton-jasen/opetusalan-ammattijarjesto-oaj>

Lisätietoja löydät kotisivuiltamme osoitteessa: <https://www.tampereenopettajat.fi/jasenedut>

OAJ:n jäsenedut löydät osoitteessa: <https://www.oaj.fi/jasenyys/>

Tutustu myös esim. Tampereen kaupungin työntekijöiden etuihin osoitteessa: <https://www.tampereenvakuutuskassa.fi/>

